

Kuntalaistutkimus 2024:

Näkemykset kestävästä kehityksestä

Kuntaliiton uutinen vuoden 2020 Kuntalaistutkimuksen tuloksista 1.10.2020:

Yrittämiseen ja työntekoon panostaminen nähdään tärkeimpänä kestävää kehitystä edistävänä tekijänä.

Tarkka kysymysmuotoilu:

Kestävästä kehityksestä puhutaan yhä enemmän kunnissa, koko maan tasolla sekä myös maailmanlaajuisesti.

Kestävä kehitys tarkoittaa muun muassa sitä, että jätämme tuleville sukupolville yhtä paljon hyvän elämän edellytyksiä kuin mitä nykyisillä ja edellisillä sukupolvilla on ollut.

Miten tärkeänä pidät seuraavien, kestävää kehitystä edistävien asioiden painottamista omassa kunnassasi?

Arvioi asteikolla 1-5; 1=ei lainkaan tärkeätä, 5= erittäin tärkeätä.

**Kestävä kehitys nähdään monen
tekijän summana –**

**Kuntalaiset antavat vahvan tuen
kestävälle kehitykselle ja sitä
edistäville asioille ja toimenpiteille.**

Kuntalaisten arviot seuraavien kestävästä kehitystä edistävien asioiden painottamisen tärkeydestä omassa kunnassa.

Vastausten %-jakaumat asteikolla 1-5; 1=ei lainkaan tärkeää, 5=erittäin tärkeää. (N= 10233-10280)

Kuntalaisten mielipiteet tärkeimmistä kestävää kehitystä edistävästä asioista omassa kunnassa.

TOP 5 tekijät: (% melko tai erittäin tärkeitä)

1. Vastuullinen ja ennakoiva kuntatalouden hoito (91 %)
2. Kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertainen edistäminen (86 %)
3. Eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen (86 %)
4. Luonnon monimuotoisuudesta ja lähiluonnosta huolehtiminen (85 %)
5. Yrittämiseen ja työntekoon panostaminen (85 %)

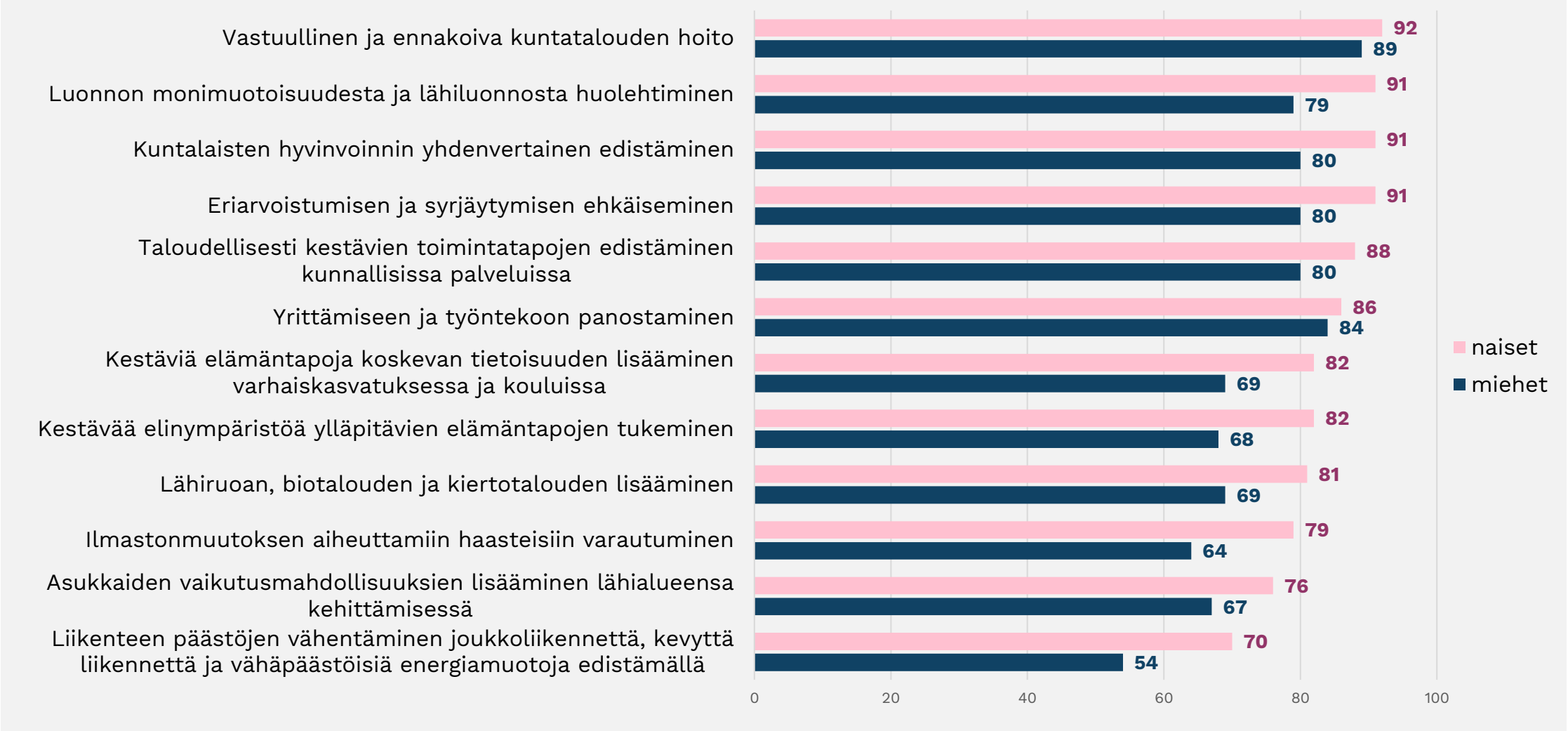
Kuntalaistutkimus 2024:

Kuntalaisten arviot seuraavien kestävää kehitystä edistävien asioiden painottamisen tärkeydestä omassa kunnassa ikäluokittain tarkasteltuna.

% vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N=10233-10280). Min-arvot punaisella ja max-arvot sinisellä lihavoituna.

Kestävää kehitystä edistävät asiat	18-29 v.	30-39 v.	40-49 v.	50-59 v.	60-69 v.	70-79 v.	väh. 80 v.	Kaikki vast.	Vaihteluväli
Vastuullinen ja ennakkoiva kuntatalouden hoito	83	88	89	91	92	93	93	91	83-93 %
Kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertainen edistäminen	81	83	82	85	88	89	90	86	81-90 %
Eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen	82	86	85	84	86	87	89	86	82-89 %
Luonnon monimuotoisuudesta ja lähiluonnosta huolehtiminen	85	86	86	85	86	84	87	85	84-87 %
Yrittämiseen ja työntekoon panostaminen	76	80	83	85	86	89	90	85	76-90 %
Taloudellisesti kestävien toimintatapojen edistäminen kunnallisissa palveluissa	78	83	82	84	85	86	89	84	78-89 %
Kestäviä elämäntapoja koskevan tietoisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa ja kouluissa	71	74	75	75	78	78	82	76	71-82 %
Lähiruoan, biotalouden ja kiertotalouden lisääminen	73	74	74	72	77	79	77	76	72-79 %
Kestävää elinympäristöä ylläpitävien elämäntapojen tukeminen	70	72	71	72	77	79	83	76	70-83 %
Ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin varautuminen	66	63	66	69	75	77	82	72	63-82 %
Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen lähialueensa kehittämisessä	68	69	72	71	73	74	74	72	68-74 %
Liikenteen päästöjen vähentäminen joukkoliikennettä, kevyttä liikennettä ja vähäpäästöisiä energiamuotoja edistämällä	54	53	57	56	65	71	77	63	54-77 %

Kuntalaistutkimus 2024:
**Kuntalaisten arviot seuraavien kestävää kehitystä edistävien asioiden painottamisen
tärkeydestä omassa kunnassa sukupuolen mukaan tarkasteltuna.**
% vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N=10233-10280).

Kuntalaistutkimus 2024:
**Kuntalaisten arviot seuraavien kestävästä kehitystä edistävien asioiden painottamisen
tärkeydestä omassa kunnassa kuntakokoluokittain tarkasteltuna.**

% vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N=10233-10280). max-arvot sinisellä lihavoituna.

Kestävää kehitystä edistävät asiat	alle 5000 as.	5 000 – 10 000 as.	10 001 – 20 000 as.	20 001 – 50 000 as.	50 001 – 100 000 as.	yli 100 000 as.	KAIKKI VAST.	Vaihtelu- väli
Vastuullinen ja ennakoiva kuntatalouden hoito	89	90	92	92	91	91	91	89-92 %
Kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertainen edistäminen	88	86	88	87	85	85	86	85-88 %
Eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen	86	85	88	86	85	87	86	85-88 %
Luonnon monimuotoisuudesta ja lähiluonnosta huolehtiminen	80	82	85	88	85	88	85	82-88 %
Yrittämiseen ja työntekoon panostaminen	88	88	88	84	85	81	85	81-88 %
Taloudellisesti kestävien toimintatapojen edistäminen kunnallisissa palveluissa	84	82	85	87	83	85	84	82-87 %
Kestäviä elämäntapoja koskevan tietoisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa ja kouluissa	74	72	76	79	76	80	76	72-80 %
Lähiruoan, biotalouden ja kiertotalouden lisääminen	78	76	78	75	75	74	76	74-78 %
Kestävää elinympäristöä ylläpitävien elämäntapojen tukeminen	71	71	74	78	76	80	76	71-80 %
Ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin varautuminen	65	67	70	76	72	79	72	65-79 %
Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen lähialueensa kehittämisessä	72	72	72	73	72	72	72	72-73 %
Liikenteen päästöjen vähentäminen joukkoliikennettä, kevyttä liikennettä ja vähäpäästöisiä energiamuotoja edistämällä	52	53	58	67	66	73	63	52-73 %

Keskeisiä havaintoja kuntalaisten arvioista 1

- Kuntalaiset antavat vahvan tuen kestäväälle kehitykselle ja sitä edistävälle asioille ja toimenpiteille.
- Kuntalaisten vahva enemmistö pitää tärkeänä kaikkien kyselyssä kartoitettujen, kestävää kehitystä edistävien tekijöiden painottamista omassa kunnassa.
- Kaikkein *tärkeimpinä* tekijöinä korostuvat (% tärkeänä pitäviä)
 - vastuullinen ja ennakoiva kuntatalouden hoito (91%),
 - kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertainen edistäminen (86%),
 - eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen (86%),
 - luonnon monimuotoisuudesta ja lähiluonnosta huolehtiminen (85%),
 - yrittämiseen ja työntekoon panostaminen (85%).
- Kysytyistä tekijöistä *vähiten tärkeänä* kuntalaiset pitävät
 - liikenteen päästöjen vähentämistä joukkoliikennettä, kevyttä liikennettä ja vähäpäästöisiä energiamuotoja edistämällä (63%).
- **Tärkeimpinä pidetyt tekijät korostavat ennen kaikkea taloudellisen ja sosiaalisen kestävyysalueita. Useimmat muita vähemmän tärkeinä pidetyistä tekijöistä koskevat ekologista kestävyyttä.**

Keskeisiä havaintoja kuntalaisten arvioista 2

*Sukupuoli:

- **Naiset pitävät lähes kaikkien kysyttyjen kestävää kehitystä edistävien tekijöiden painottamista selvästi tärkeämpänä kuin miehet.**
 - Suurimmat erot ovat nähtävissä liikenteen päästöjen vähentämistä ja ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin varautumisessa, mutta useimmissa muissakin erot ovat merkittäviä.
 - Naiset ja miehet korostavat lähes yhtä suuressa määrin vastuullisen ja ennakoivan kuntatalouden hoidon sekä yrittämiseen ja työntekoon panostamisen tärkeyttä.

*Ikä:

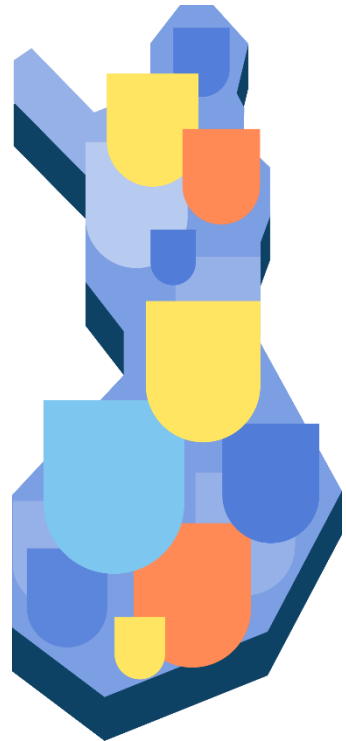
- **Kaikissa ikäluokissa yli puolet vastaajista pitää kaikkia kysyttyjä kestävää kehitystä edistävien asioiden painottamista tärkeänä.**
- **Eri ikäluokkien väliset äärivaihtelut ovat pääosin varsin suuria;**
 - Useimmiten vanhin ikäluokka korostaa eri tekijöiden tärkeyttä eniten ja nuorimmat alle 30-vuotiaat vähiten.
 - Suurimmat erot liikenteen päästöjen vähentämisestä ja ilmastonmuutoksiin varautumista koskevissa tekijöissä
 - Selvästi pienintä vaihtelua – suurinta yksimielisyyttä – on luonnon monimuotoisuuden ja lähiluonnosta huolehtimisen tärkeydestä.

Keskeisiä havaintoja kuntalaisten arvioista 3

*Kuntakoko:

- **Yli puolet vastaajista kaikissa kuntakokoluokissa pitää kaikkia kysyttyjä kestävästä kehitystä edistävien asioiden painottamista tärkeänä.**
- **Kuntakokoluokkien väliset ääri vaihtelut ovat pääosin melko pieniä.**
 - **Yksimielisimpiä** erikokoisissa kunnissa ollaan *asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen tärkeydestä lähialueensa kehittämisessä.*
 - Myös *vastuullisen ja ennakoivan kuntatalouden hoitoa, eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäisemistä sekä kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertaista edistämistä* koskevissa asioissa kuntakokoluokkien väliset tärkeysarviot ovat hyvin pieniä ja kaikissa tärkeinä pitävien osuudet ovat vähintään 85%.
 - **Eniten mielipiteet vaihtelevat** erikokoisissa kunnissa *liikenteen päästöjen vähentämisen sekä ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin varautumisen tärkeydestä (52%-73%).*
 - Varsin suurta mielipiteen vaihtelua on nähtävissä myös arvioissa *ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin varautumisen tärkeydestä (65%-79%).*
 - Molemmissa em. asioissa tärkeyttä korostetaan eniten yli 100 000 asukkaan kaupungeissa ja vähiten alle 5000 asukkaan kunnissa.

Kuntapäätäjätutkimus 2024:

Kestävää kehitystä edistävät asiat kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden näkökulmasta

Marianne Pekola-Sjöblom, toukokuu 2025

Tarkka kysymysmuotoilu:

Kestävästä kehityksestä puhutaan yhä enemmän kunnissa, koko maan tasolla sekä myös maailmanlaajuisesti.

Kestävä kehitys tarkoittaa muun muassa sitä, että jätämme tuleville sukupolville yhtä paljon hyvän elämän edellytyksiä kuin mitä nykyisillä ja edellisillä sukupolvilla on ollut.

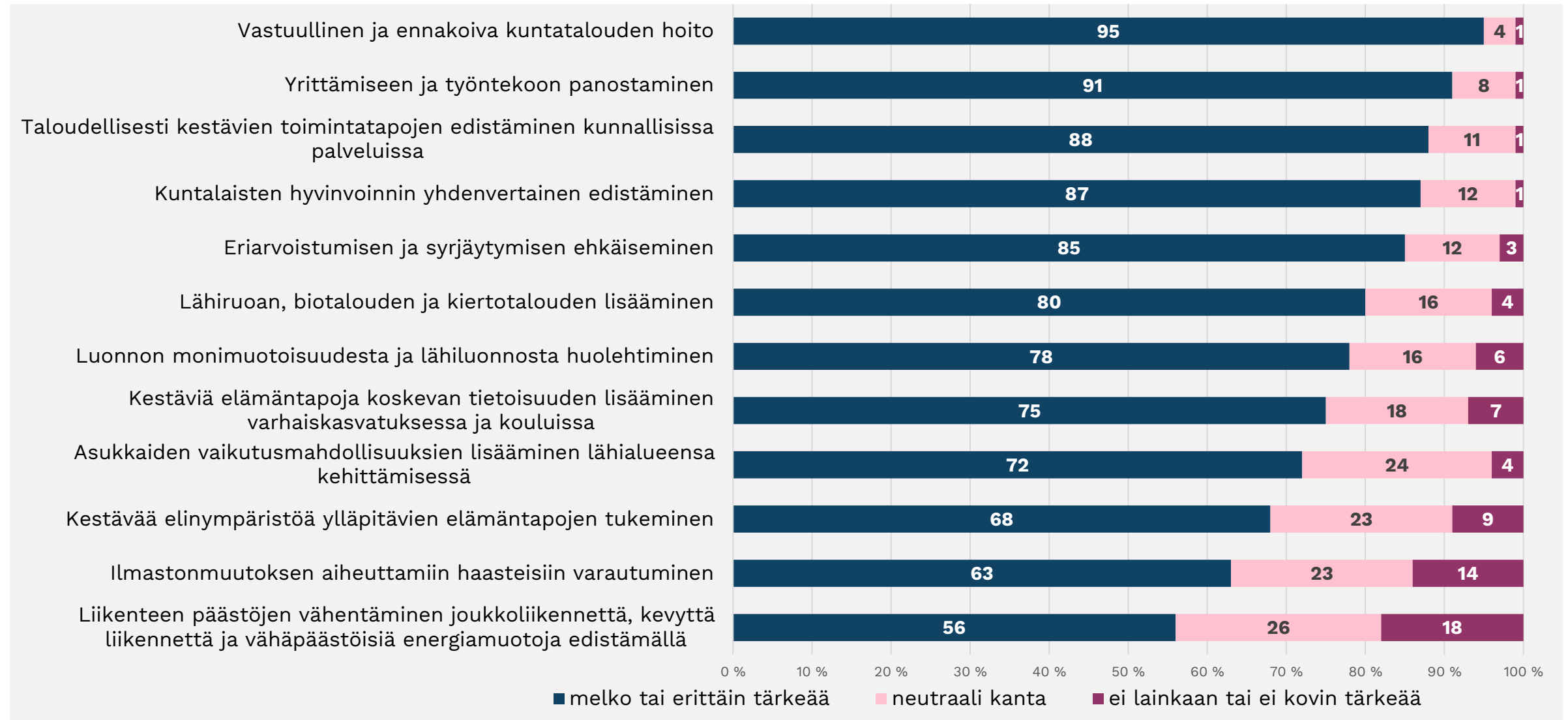
Miten tärkeänä pidät seuraavien, kestävää kehitystä edistävien asioiden painottamista omassa kunnassasi?

Arvioi asteikolla 1-5; 1=ei lainkaan tärkeätä, 5= erittäin tärkeätä.

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot seuraavien kestävää kehitystä edistävien asioiden painottamisen tärkeydestä omassa kunnassa.

Vastausten %-jakaumat asteikolla 1-5; 1=ei lainkaan tärkeää, 5=erittäin tärkeää. (N= 1672-1681)

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden mielipiteet tärkeimmistä kestävästä kehitystä edistävistä asioista omassa kunnassa.

TOP 5 tekijät: (% melko tai erittäin tärkeitä)

1. Vastuullinen ja ennakoiva kuntatalouden hoito (95 %)
2. Yrittämiseen ja työntekoon panostaminen (91 %)
3. Taloudellisesti kestävien toimintatapojen edistäminen kunnallisissa palveluissa (88 %)
4. Kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertainen edistäminen (87 %)
5. Eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen (85 %)

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot seuraavien kestävästä kehitystä edistävien asioiden painottamisen tärkeydestä omassa kunnassa sukupuolen mukaan tarkasteltuna. % vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N= 1662-1671). max-arvot sinisellä lihavoituna.

Kuntapäättäjätutkimus 2024:
Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot seuraavien kestävästä kehitystä edistävien asioiden painottamisen tärkeydestä omassa kunnassa aseman mukaan tarkasteltuna. % vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N=1672-1681).

Kuntapäättäjätkutkimus 2024:

Kuntien luottamushenkilöiden arviot seuraavien kestävästä kehitystä edistävien asioiden painottamisen tärkeydestä omassa kunnassa puolueittain tarkasteltuna.

% vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N=1237-1245). max-arvot sinisellä ja min-arvot punaisella lihavoituina.

Kestävästä kehitystä edistävät asiat	KOK	KD	PS	RKP	KESK	SDP	VAS	VIHR	Muu puolue tai ryhmä	KAIKKI VAST.	Vaihteluväli	erotus, %-yks.
Vastuullinen ja ennakoiva kuntatalouden hoito	95	97	93	95	93	92	90	99	97	95	90-99 %	9
Yrittämiseen ja työntekoon panostaminen	97	97	90	96	96	82	79	84	90	91	79-97 %	18
Taloudellisesti kestävien toimintatapojen edistäminen kunnallisissa palveluissa	86	87	83	84	87	88	90	93	84	88	83-93 %	10
Kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertainen edistäminen	76	92	80	87	89	93	96	91	80	87	76-96 %	20
Eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen	76	80	62	86	87	92	99	97	79	85	62-99 %	37
Lähiruoan, biotalouden ja kiertotalouden lisääminen	74	80	68	78	90	78	87	96	81	80	68-96 %	28
Luonnon monimuotoisuudesta ja lähiluonnosta huolehtiminen	73	59	62	73	72	85	91	99	74	78	59-99 %	40
Kestäviä elämäntapoja koskevan tietoisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa ja kouluissa	66	74	39	75	70	85	87	99	58	75	39-99 %	60
Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen lähialueensa kehittämisessä	63	74	70	62	72	81	88	93	70	72	62-93 %	31
Kestävästä elinympäristöstä ylläpitävien elämäntapojen tukeminen	59	58	37	59	66	78	88	99	56	68	37-99 %	62
Ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin varautuminen	54	44	20	66	56	79	86	99	40	63	20-99 %	79
Liikenteen päästöjen vähentäminen joukkoliikennettä, kevyttä liikennettä ja vähäpäästöisiä energiamuotoja edistämällä	48	49	18	50	50	70	84	93	39	56	18-93 %	75

Kuntapäättäjästudkimus 2024:

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden

arviot seuraavien kestävää kehitystä edistävien asioiden painottamisen tärkeydestä omassa kunnassa

kuntakokoluokittain tarkasteltuna.

% vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N= 1672-1681). max-arvot sinisellä ja min-arvot punaisella lihavoituina.

Kestävää kehitystä edistävät asiat	alle 2000 as.	2000 - 5000 as.	5 000 - 10 000 as.	10 001 - 20 000 as.	20 001 - 50 000 as.	50 001 - 100 000 as.	yli 100000 as.	KAIKKI VAST.	Vaihtelu- väli	Min-max erotus, %-yks.
Vastuullinen ja ennakoiva kuntatalouden hoito	94	95	95	94	95	95	95	95	94-95 %	1
Yrittämiseen ja työntekoon panostaminen	90	93	92	93	87	91	89	91	87-93 %	6
Taloudellisesti kestävien toimintatapojen edistäminen kunnallisissa palveluissa	88	88	88	90	86	92	89	88	86-92 %	6
Kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertainen edistäminen	88	88	88	86	85	84	91	87	84-91 %	7
Eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen	80	84	87	83	82	85	93	85	82-93 %	11
Lähiruoan, biotalouden ja kiertotalouden lisääminen	78	85	80	79	75	84	80	80	75-85 %	10
Luonnon monimuotoisuudesta ja lähiluonnosta huolehtiminen	80	75	80	75	79	79	86	78	75-86 %	11
Kestäviä elämäntapoja koskevan tietoisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa ja kouluissa	72	71	78	73	73	79	76	75	71-79 %	8
Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen lähialueensa kehittämisessä	74	68	73	69	73	78	86	72	68-86 %	8
Kestävää elinympäristöä ylläpitävien elämäntapojen tukeminen	63	65	71	61	66	79	76	68	61-79 %	18
Ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin varautuminen	49	58	65	57	67	74	78	63	49-78 %	29
Liikenteen päästöjen vähentäminen joukkoliikennettä, kevyttä liikennettä ja vähäpäästöisiä energiamuotoja edistämällä	36	49	56	52	59	76	82	56	36-82 %	46

Keskeisiä havaintoja kuntapäättäjien arvioista 1

- Kuntien luottamushenkilöt ja johtavat viranhaltijat antavat vahvan tuen kestäväälle kehitykselle ja sitä edistävälle asioille ja toimenpiteille.
- Enemmistö kuntien luottamushenkilöistä ja johtavista viranhaltijoista pitää tärkeänä kaikkien kyselyssä kartoitettujen, kestäväää kehitystä edistävien tekijöiden painottamista omassa kunnassa.
 - **Kaikkein tärkeimpinä tekijöinä korostuvat** (% tärkeänä pitäviä)
 - Vastuullinen ja ennakoiva kuntatalouden hoito (95%),
 - Yrittämiseen ja työntekoon panostaminen (91%).
 - Taloudellisesti kestävien toimintatapojen edistäminen kunnallisissa palveluissa (88%)
 - Kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertainen edistäminen (87%),
 - Eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen (85%),
 - **Vähiten tärkeänä pidetään**
 - liikenteen päästöjen vähentämistä joukkoliikennettä, kevyttä liikennettä ja vähäpäästöisiä energiamuotoja edistämällä (56%).
- **Tärkeimpinä pidetyt tekijät korostavat ennen kaikkea taloudellisen ja sosiaalisen kestävyuden osa-alueita. Useimmat muita vähemmän tärkeinä pidetyistä tekijöistä koskevat ekologista kestävyyttä.**

Keskeisiä havaintoja kuntapäätäjien arvioista 2

Asema:

- **Johtavat viranhaltijat pitävät lähes kaikkien kysyttyjen kestävästä kehitystä edistävien tekijöiden painottamista tärkeämpänä kuin luottamustehtävät.**
 - **Suurimmat erot** ovat nähtävissä kestäviä elämäntapoja koskevan tietoisuuden lisäämisen tärkeydestä varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa (VH: 84%; LH 71%) sekä ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin varautumisessa (VH: 72%; LH 59%).
 - **Yksimielisimpiä** luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat yrittämiseen ja työntekoon panostamisen ja kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertaisen edistämisen tärkeydestä samoin kuin kuntatalouden hoidosta, eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäisemisestä ja luonnon monimuotoisuudesta ja lähiluonnosta huolehtimisesta.
 - Luottamushenkilöt pitävät johtavia viranhaltijoita hieman tärkeämpänä lähiruoan, biotalouden ja kiertotalouden lisäämisen sekä asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien tärkeydestä.

Sukupuoli:

- **Naiset pitävät lähes kaikkien kysyttyjen kestävästä kehitystä edistävien tekijöiden painottamista selvästi tärkeämpänä kuin miehet.**
 - **Suurimmat erot** ovat nähtävissä kestäviä elämäntapoja koskevan tietoisuuden lisäämisen tärkeydestä varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa (naisista 81% ja miehistä 64% pitää tärkeänä).
 - Monissa muissakin asioissa sukupuolten väliset näkemyserot ovat merkittäviä.
 - Naiset ja miehet korostavat lähes yhtä suuressa määrin yrittämiseen ja työntekoon panostamisen (N: 92%; M: 90%) sekä vastuullisen ja ennakoivan kuntatalouden hoidon (N: 97%; M: 93%) tärkeyttä.

Keskeisiä havaintoja kuntapäättäjien arvioista 3

Luottamushenkilöiden puoluetusta:

- **Riippumatta puoluetusta yli puolet luottamushenkilöt pitävät tärkeinä yli puolta kysytyistä kestävästä kehitystä edistävistä tekijöistä.**
- Vähiten puolueiden välisiä näkemyseroja on nähtävissä vastuullista ja ennakoivaa kuntatalouden hoitoa ja taloudellisesti kestävien toimintatapojen edistämistä kunnallisissa palveluissa koskevissa tärkeysarvioissa. Molemmat edustavat taloudellisen kestävyysosa-alueita.
- Erittäin merkittävästi eri puoluetusta edustavien luottamushenkilöiden mielipiteet vaihtelevat erityisesti ekologisesti kestävyttä kuvaavissa asioissa. Niissä vähintään yhden puolueen edustajista alle puolet pitää asiaa tärkeänä:
 - Ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin varautuminen (20%-99% pitää tärkeänä)
 - Liikenteen päästöjen vähentäminen joukkoliikennettä, kevyttä liikennettä ja vähäpäästöisiä energiamuotoja edistämällä (18%-93% pitää tärkeänä)
 - Kestävää elinympäristöä ylläpitävien elämäntapojen tukeminen (37%-99% pitää tärkeänä)
 - Kestäviä elämäntapoja koskevan tietoisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa ja kouluissa (39%-99% pitää tärkeänä)
- Tyypillisimmin eri puoluetusta edustavien luottamushenkilöiden mielipiteiden äärierot muodostuvat vihreiden ja perussuomalaisen välillä.
 - **Vihreillä** on korkein tärkeysarvio valtaosassa kartoitetuista asioista ja tärkeinä pitävien osuudet vaihtelevat 84% ja 99% välillä.
 - **Perussuomalaisilla** on yleisimmin matalin tärkeysarvio ja neljässä asiakohdassa tärkeinä pitäviä alle puolet vastanneista. Tärkeinä pitävien osuus on korkeimmillaan kuntatalouden hoitoa (93%) ja pienimmillään liikenteen päästöjen vähentämistä (18%) koskevassa asiassa.
 - **Vasemmistoliittoa** edustavilla tärkeinä pitävien osuudet vaihtelevat 79% ja 99% välillä, kahdessa kartoitetussa asiassa tärkeinä pitävien osuudet ovat puolueista korkeimmat.
 - **Sosiaalidemokraateilla** tärkeinä pitävien osuudet vaihtelevat 70% ja 93% välillä.
 - **Keskustaa** ja **RKP:tä** edustavilla tärkeinä pitäviä on kaikissa asioissa vähintään puolet (molemmilla 50%-96%).
 - **Kokoomusta** edustavilla tärkeinä pitävien osuudet vaihtelevat 48% ja 97% välillä, matalin arvio liikennepäästöjen vähentämisessä.
 - **KD:tä** edustavilla tärkeinä pitävien osuudet vaihtelevat 44% ja 97% välillä, alle 50% liikennepäästöjä ja ilmastonmuutosta koskevassa asiassa.

Keskeisiä havaintoja kuntapäättäjien arvioista 4

Kuntakoko:

- **Yli puolet luottamushenkilöistä ja johtavista viranhaltijoista kaikenkokoisissa kunnissa pitää lähes kaikkia kysyttyjä kestävästä kehitystä edistäviä tekijöitä tärkeänä.**
- **Kuntakokoluokkien väliset äärivaihtelut ovat pienimpiä taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä mittaavissa asioissa ja suurimpia ekologisen kestävyuden osa-alueelle sijoittuvissa asioissa.**
 - Lähes kaikki vastanneet kaikissa kokoluokissa pitävät vastuullisen ja ennakoivan kuntatalouden hoitoa tärkeänä (94%-95%)
 - Melko yksimielisiä erikokoisissa kunnissa ollaan myös yrittämiseen ja työntekoon panostamisen, taloudellisesti kestävien toimintatapojen edistämisen kunnallisissa palveluissa sekä kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertaisen edistämisen tärkeydestä.
 - Kaikkein suurimpia näkemyserot erikokoisissa kunnissa ovat liikenteen päästöjen vähentämisen joukkoliikennettä, kevyttä liikennettä ja vähäpäästöisiä energiamuotoja edistämällä sekä ilmastonmuutokseen aiheuttamiin haasteisiin varautumisen tärkeydestä. Tärkeinä pitävien osuudet ovat pienimmillään alle 2 000 asukkaan kunnissa ja suurimmillaan yli 100 000 asukkaan kaupungeissa.
- Kuntakokoa enemmän tärkeysarvioihin vaikuttaa yleensä vastaajien sukupuoli, puoluetausta ja asema.
 - Selkein kuntakokoon liittyvä kytkeä on liikennepäästöjä koskevassa asiassa, sillä pienimmissä kunnissa ollaan autoriippuvaisia julkisen liikenteen vähäisyyden sekä pitkien etäisyyksien takia.

**Kestävää kehitystä
edistävien asioiden
painottamisen tärkeys
kuntalaisten ja
kuntapäätäjien
arvioimina 2024**

Kuntalaisten sekä kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot seuraavien kestävästä kehitystä edistävien asioiden painottamisen tärkeydestä omassa kunnassa.

% vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. Suuruusjärjestys kuntalaisten arvioiden mukaan. (Kuntalaiset: N=10233-10280; Kuntapäättäjät: N=1672-1681)

Kuntalaisten, luottamushenkilöiden sekä johtavien viranhaltijoiden arviot seuraavien kestävä kehitystä edistävien asioiden painottamisen tärkeydestä omassa kunnassa.

% vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. Suuruusjärjestys kuntalaisten arvioiden mukaan.

(Kuntalaiset: N=10233-10280; Luottamushenkilöt: N=1245-1253; Johtavat viranhaltijat: N=427-429)

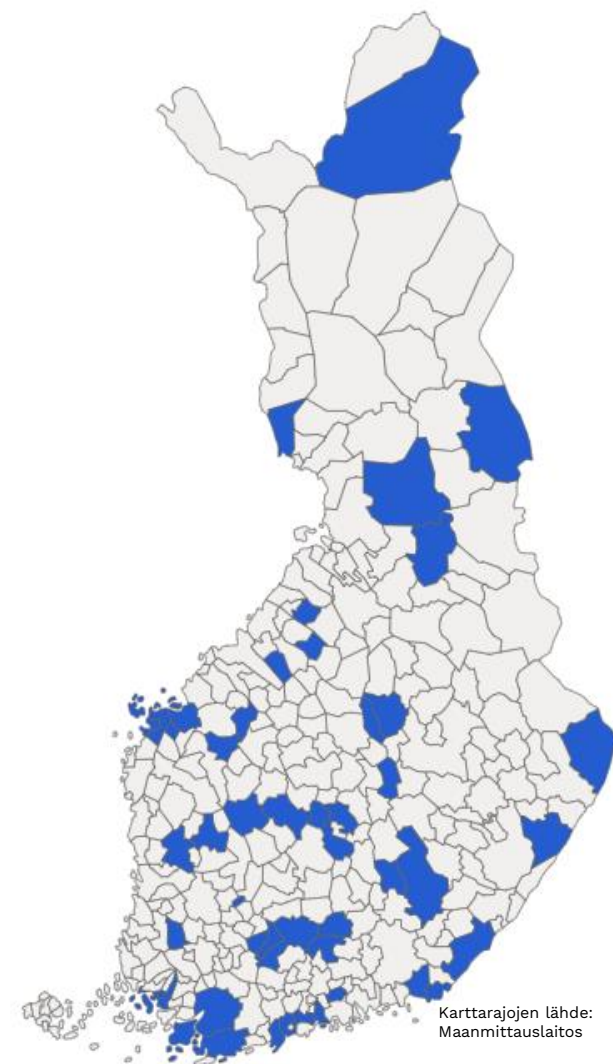
Pari kokoavaa havaintoa

- **Niin kuntalaiset, kuntien johtavat viranhaltijat kuin myös luottamushenkilöt antavat vahvan tuen kestäväälle kehitykselle ja sitä edistävälle asioille ja toimenpiteille.**
- Näkemykset kestävästä kehityksestä edistävien asioiden ja toimenpiteiden tärkeydestä ovat yhtenäisimpiä seuraavissa:
 - Kuntalaisten hyvinvoinnin yhdenvertainen edistäminen
 - Eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen
 - Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen lähialueensa kehittämisessä
- Eniten tärkeysarviot vaihtelevat seuraavissa:
 - Kestäviä elämäntapoja koskevan tietoisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa
 - Ilmastonmuutokseen aiheuttamiin haasteisiin varautuminen
- Yli puolessa asiakohdissa kuntalaisten näkemykset ovat lähempänä johtavien viranhaltijoiden kuin luottamushenkilöiden näkemyksiä. Tämä näkyy varsinkin ekologista kestävyyttä mittaavien liikennepäästöjen vähentämistä ja ilmastonmuutokseen varautumista koskevissa kohdissa.

Tietoa Kuntalaistutkimuksesta 2024

- Tutkimuksessa kartoitetaan kuntalaisten mielipiteitä mm. kunnallisista palveluista, päätöksenteosta, osallistumisesta ja vaikuttamisesta sekä samaistumisesta kotikuntaan ja muihin alueellisiin kokonaisuuksiin.
- Kohdejoukkona 32 900 kuntalaista 46 tutkimuskunnasta. Tutkimuskunnat edustavat erikokoisia ja erityyppisiä kuntia eri puolelta Suomea ja muodostavat koko kuntakenttään yleistettävän otoksen.
- Kuntaliitto julkaisi [tiedotteen 2.5.2024](#) tutkimuksen käynnistymisestä.
- Postikyselynä tehty tiedonkeruu toteutettiin touko-kesäkuussa 2024. Kyselyyn saatiin kaikkiaan 10 537 vastausta (32%).
- Kuntaliitto on toteuttanut vastaavia tutkimuksia jo vuodesta 1996 alkaen, viimeisin keväällä 2020.
- **Lisätietoja:** www.kuntaliitto.fi/kuntalaistutkimus2024

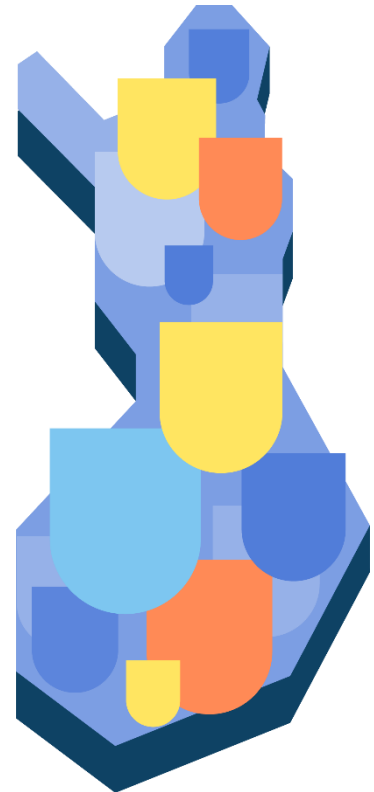
Tutkimuskunnat: Asikkala, Askola, Espoo, Hamina, Hattula, Hirvensalmi, Hollola Hämeenlinna, Ilomantsi, Inari, Jyväskylä, Kankaanpää, Keitele, Kemiönsaari, Keuruu, Kirkkonummi, Kitee, Kuusamo, Lappajärvi, Lappeenranta, Lapua, Mikkeli, Mustasaari, Naantali, Nivala, Oulainen, Parkano, Petäjävesi, Pielavesi, Pirkkala, Pudasjärvi, Puolanka, Raasepori, Raisio, Rautalampi, Salo, Sipoo, Säkyä, Toholampi, Tornio, Turku, Vaasa, Vantaa, Virolahti, Virrat ja Vöyri.

Karttarajojen lähde:
Maanmittauslaitos

Tietoa Kuntapäättäjätutkimuksesta 2024 ja vastanneista

- Sähköisen kyselyn kohdejoukkona olivat kaikkien Manner-Suomen kuntien kunnanvaltuutetut sekä johtavat viranhaltijat (johtoryhmän jäsenet).
 - Kyselyn tiedonkeruuseen sisältyi 43 erikokoisesta ja –tyyppisestä kunnasta muodostuva erityinen case-kuntajoukko.
- Kyselyn tiedonkeruu toteutettiin 26.9.–31.10.2024 välisenä aikana.
- Kyselyn käynnistymisestä julkaistiin tiedote 30.9.2024
 - [Kuntapäättäjätutkimus 2024 käynnistynyt – kuntapäättäjillä tärkeä paikka vaikuttaa.](#)
- Kyselyyn saatiin kaikkiaan 1715 vastausta.
 - 273 kunnasta saatiin vähintään yksi vastaus.
 - Kaikkiaan 53 kunnasta saatiin vähintään 10 vastausta.
 - Korkein kuntakohtainen vastausprosentti on 83.
- Kuntaliitto on toteuttanut vastaavia tutkimuksia jo vuodesta 1995 alkaen, viimeisin syksyllä 2020.
 - Aikaisemmat vastaavat kyselyt on toteutettu valikoiduille tutkimuskunnille osana Kuntaliiton toteuttamia tutkimusohjelmia. (v. 2020 yht. 42 tutkimuskuntaa).

Lisätietoja – Ytterligare information:

www.kuntaliitto.fi/kuntalaistutkimus2024

www.kommunforbundet.fi/invanarundersokning2024

www.kuntaliitto.fi/kuntapaattajatutkimus

www.kommunforbundet.fi/beslutsfattarundersokning2024

Tutkimuspäällikkö - Forskningschef

Marianne Pekola-Sjöblom

+358 50 337 5634

@M_PekolaSjoblom

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi